

**JEŽKOVÁ, R., JEŽEK, J. *Podnikanie a jeho komunálna a regionálna podpora*. 1. vydanie. Bratislava: EUROKÓDEX, s.r.o., 2011, 248 str. ISBN 978-80-89447-47-3**

Pred koncom akademického roka sa dostala do rúk odbornej verejnosti monografia autorov doc. Mgr. Ing. Renáty Ježkovej, PhD. a RNDr. Jiřího Ježka, Ph.D. s názvom „Podnikanie a jeho komunálna a regionálna podpora“.

Autori si za cieľ tejto monografie zvolili kritickú reflexiu poznatkov o rozvoji malého a stredného podnikania (s dôrazom na Slovenskú, resp. Českú republiku), a to z podnikovo-hospodárskej, národohospodárskej a regionálno-ekonomickej perspektívy. Vychádzajú nielen zo štúdia dostupnej slovenskej, českej a zahraničnej literatúry, ale predovšetkým zhŕňajú empirické výskumy uskutočnené v rokoch 2007-2010 v rámci riešenia projektov „Nástroje komunálnej podpory podnikania“ (projekt VEGA č. 1/0529/08) a „Konkurencieschopnosť malých miest v Českej republike“ (projekt Ministerstva pre miestny rozvoj Českej republiky č. WD-19-07-1).

Malé podniky pre svoju flexibilitu a adaptabilitu na nové podmienky sú často považované za hlavný prvok revitalizujúcej sa ekonomiky. Majú významnú úlohu v oživení ekonomiky najmä tým, že formujú veľkú skupinu podnikateľov - reálnych vlastníkov, kreujú postoje občanov a ich vzťah k trhovej ekonomike. Malé a stredné podniky sú v hospodársky vyspelých krajinách základom zdravého ekonomického vývoja, zdrojom zamestnanosti a inovačných aktivít každej trhovej ekonomiky. Reprezentujú zväčša miestny kapitál a efekty z podnikania tak zostávajú v regióne. Aj z tohto dôvodu úloha malého a stredného podnikania rastie ako v menej rozvinutých ekonomikách, kde predstavuje jednu z rýchlejších ciest pre zapojenie obyvateľstva do procesu tvorby hodnôt, tak i vo všetkých ekonomikách vyspelých, kde slúži ako nástroj pre zníženie nezamestnanosti. V krajinách EU sa malé podniky podieľajú takmer z 95 % na celkovom počte podnikov.

Dielo je rozdelené do troch kapitol. Prvá kapitola analyzuje a hodnotí rámcové podmienky podnikania v Slovenskej republike, s dôrazom na malé a stredné podnikanie, z hľadiska jeho významu, podnikateľských foriem, makroekonomického prostredia, financovania atď. Druhá kapitola sa zaoberá národnou politikou malého a stredného podnikania v Slovenskej republike, a to ako z hľadiska jej nástrojov, tak i inštitucionálneho zabezpečenia. Tretia kapitola je venovaná podpore ekonomiky a podnikania v podmienkach regiónov, miest a obcí. Jej súčasťou sú tri prípadové štúdie zo Slovenskej a Českej republiky a odporúčania pre miestne a regionálne samosprávy ako spracovávať stratégie sociálneho a ekonomického rozvoja, resp. stratégie podpory miestnej/regionálnej ekonomiky a podnikania. Súčasťou monografie je tiež rad ďalších odporúčaní pre orgány verejnej správy všetkých stupňov.

Hlavní recenzenti publikácie poukazujú na skutočnosť, že autori ponúkajú relatívne ucelený, analyticko-hodnotiaci pohľad na problematiku malého a stredného podnikania, a to nielen z podnikovo-hospodárskeho, ale tiež národohospodárskeho a regionálno-ekonomického pohľadu. Monografia obsahuje celý rad zaujímavých poznatkov a úvah. Bude iste prínosom ako pre bádateľov, tak aj pre pracovníkov verejnej správy a vysokoškolských učiteľov.

Teoretická časť práce prehľadne zhromažďuje relevantné zdroje a je výborným východiskom pre ďalšie štúdium problematiky podnikania a jeho podpory. Ponúka zároveň veľkú paletu foriem podnikania, ktoré dávajú možnosť voľby v rozmanitých podmienkach regiónu. V tomto výbere a poňatí sa odráža profesionálna odbornosť a vlastná skúsenosť autorov. Odborná verejnosť v nej nájde komplexne a systémovo spracovanú tematiku, ktorá korešponduje s názvom publikácie. Zvolená téma je významná aj pre svoju aktuálnosť

v nadväznosti na riešenie problematiky súčasnej situácie v oblasti podnikania, ktorá sa výrazne zmenila v súvislosti s hospodárskou krízou. Autorom sa podarilo vytvoriť publikáciu, ktorá ponúkne záujemcom vynikajúci zdroj informácií a tvorivé podnety pre významnú oblasť podnikania a jeho ďalší rozvoj v kontexte so záujmami regiónov.

Rozvoj regiónov, miest a obcí je podmienený rozvojom podnikateľských aktivít a prílevom priamych zahraničných investícií do slovenskej ekonomiky, ktorý bude síce aj v budúcich rokoch pokračovať, ale pravdepodobne so slabnúcou intenzitou, keďže súťaž o získanie zahraničných, najmä inováciami nasýtených zahraničných investícií bude v európskom a svetovom meradle silnieť. Schopnosť slovenskej ekonomiky absorbovať najmä inovatívne priame zahraničné investície závisí od zásoby primerane kvalifikovaných pracovníkov, ktorá sa bez dodatočných investícií do ľudského kapitálu postupne vyčerpáva. Z uvedených dôvodov sa hospodársky rast bude musieť opierať stále viac o domáce zdroje. Skúsenosti s tvorbou regionálnej podpory ukazujú, že jednostranne zameraná politika na odstránenie regionálnych disparít často zlyháva. Hospodárska politika nemôže byť orientovaná na utlmovanie prosperujúcich regiónov, ale na dvíhanie konkurencieschopnosti zaostávajúcich. Hlavným cieľom, ktorý je obsiahnutý v Stratégii regionálneho a územného rozvoja SR, je budovanie takého ekonomického a sociálneho systému, ktorý smeruje k zvyšovaniu konkurencieschopnosti regiónov SR, podporí schopnosť regiónov prilákať a udržať úspešné firmy, pri súčasnom dosiahnutí stabilnej alebo rastúcej miery vzdelanosti a kvality života obyvateľov regiónu.

Základným problémom podpory regionálneho rozvoja nie je ani tak nedostatok finančných zdrojov, ako skôr slabé až žiadne skúsenosti so strategickou podporou rozvoja. Úlohou štátu je vytvárať podnikom čo najvhodnejšie podmienky na ich podnikanie. Zlepšiť podnikateľské prostredie, znížiť administratívnu záťaž a skvalitniť legislatívu pre podniky je základom uplatňovaného horizontálneho prístupu v priemyselnej politike s tým, že osobitne bude treba prihliadať aj na špecifické problémy jednotlivých odvetví v malých a stredných podnikoch a sprístupniť im finančné prostriedky, nové poznatky, vysokovzdelaných právnikov, informácie, poradenské služby ako súčasť efektívneho podnikateľského prostredia.

Autori zhodne poukazujú na skutočnosť, že problematika podnikania s dôrazom na malé a stredné podniky s jeho prepojením na komunálnu a regionálnu podporu je tak svojim záberom (šírkou i hĺbkou problému), ako aj náročnosťou spracovania veľkého objemu matérie (interdisciplinárnej) veľkou výzvou. Nie je však ani zďaleka možné zhostiť sa takto široko vymedzenej témy na priestore, ktorý ponúka táto monografia.

Celá monografia je písaná veľmi pozorne a je vidno, že obaja autori sú s problematikou veľmi dobre oboznámení. Práca je veľmi prínosná ako z pohľadu teoretického, tak aj praktickej sféry. Využiť ju však môžu tiež univerzitní študenti. Možno konštatovať, že sa publikácia objavila vo vhodnom čase a na vhodnom mieste. Malé a stredné podniky sú totiž v post – tranzitívnych krajinách v štádiu neustálych zmien a neustáleho vývoja.

**Dr.h.c. Doc. JUDr. Alena Paulíčková, PhD.**

Fakulta práva Janka Jesenského, Vysoká škola v Sládkovičove